

СТАНОВИЩЕ

от Цветослав Димитров ХРИСТОВ, *доцент* – редовен преподавател по „Скулптура”, ИФ при НХА.

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „*доктор*“ в професионално направление: **8.2 Изобразителни изкуства, научна специалност: Изкуствознание и изобразителни изкуства**

Автор: Докторант: Веселина Найденова Гекова

Тема „СТЪКЛОТО В АРХИТЕКТУРАТА И ИНТЕРИОРНИЯ ДИЗАЙН В ПЕРИОДА ХХ-ХХІ ВЕК”.

Исторически обзор и тенденции. Влияние върху човека, обществото и околната среда.

Научен ръководител: доц. Константин Вълчев

1. Общо описание на представените за рецензиране материали и представяне на процедурата.

На основание чл. 14. ал. 3 от Наредба за развитие на академичния състав на НБУ, определен съм за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационния труд с решение на Факултетния съвет на Магистърски Факултет с протокол № 8/22.04.2021г, и заповед № 3-РК-167 от 11.05.2021 г. на Ректора на НБУ. Представеният от Веселина Найденова Гекова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Наредба за развитие на академичния състав на НБУ и включва следните документи:

- заповед от Ректора на НБУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- публикация върху темата на дисертационния труд;

2. Кратки биографични данни за докторанта

Веселина Найденова Гекова живее в гр.София.

ОБРАЗОВАНИЕ:

2010 - Изучава изящни изкуства в университета „Лондон Метрополитън“

2012 - Изучава стъкло, керамика и порцелан в Нов български университет през в програма „Пластични изкуства“ с майнър програма „Живопис и монументална стенопис“.

2014 - По програма „Еразъм“ специализира „Дизайн от стъкло“ в чешката академия на изкуствата „Томас Бата“ в Злин, където се усъвършенства в изработката на пластики от бохемски кристал в стъklarната в град Валашки Мезиричи, Чехия.

2018 - Завършва магистратура „Изкуството от стъкло в дизайна и архитектурата“ в Нов български университет под ръководството на доц. Константин Вълчев.

В рамките на шест последователни години посещава организираната през пролетта от НБУ практика в стъklarната на Академията по изкуства в град Светла над Сазава, Чехия под ръководството на доц. Константин Вълчев.

ТВОРЧЕСКИ ИЗЯВИ:

Три самостоятелни изложби и е участвала в над 50 по съвместни международни изложби, фестивали за изкуство и семинари.

ПРОФЕСИОНАЛНИ ИЗЯВИ:

2016 - Поканена да постави нови витражи в най-голямата катедрала на Балканския полуостров Александър Невски под ръководството на доц.Константин Вълчев.

Награди :

2016 - Награда за пластиките си от стъкло в категория скулптура на Международния фестивал „Булгарика“.

2016 - Награда за принос в областта на изкуствата от съюза на артистите.

За контакт:

+359883 305 583

vngekova@gmail.com

да www.vessygekova.com

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертационният текст на Веселина Гекова с обем от 192 дисертационният труд съдържа: увод, три глави, заключение, библиография, приложения, научни приноси, включени са общо 167 цитата от 85 източника, подкрепящи теоретичното изследване. Изграден коректно спрямо националните и вътрешно-институционалните изисквания към подобен труд. Има самостоятелен авторски и приносен характер, не съм установил следи от плагиатство, авторефератът е правилно конструиран, налице са и необходимият брой публикации. Текстът е подразделен в увод и три глави, свързани и следващи се с логическа необходимост. Основната тема е „СТЪКЛОТО В АРХИТЕКТУРАТА И ИНТЕРИОРНИЯ ДИЗАЙН В ПЕРИОДА ХХ-ХХІ ВЕК“. Исторически обзор и тенденции. Влияние върху човека, обществото и околната среда. Не съществува дисертационен труд, който да описва в пълнота развитието и употребата на стъклото в архитектурата и дизайна в периода ХХ – ХХІ век, влиянието му върху човека и обществото и тенденции за развитие в бъдещето. Това обуславя нуждата от разработването на настоящия дисертационен труд, а именно да бъде направен обзор в детайли за употребата на стъклото в архитектурата и интериорния дизайн в периода ХХ – ХХІ век и да бъде изведена подробна систематично-обоснована теза за предимствата на материала и тенденциите за неговата употреба по зададената тема. То е приносно още със самия този факт.

4. Познаване на проблема

Обектът на изследване на Веселина Гекова в настоящия дисертационен труд е стъклото в архитектурата и интериорния дизайн през последното столетие. В дисертацията е проследено историографското развитие и употреба на материала стъкло в периода ХХ – ХХІ век. Подробно са описани художествените стилове, възникнали след началото на Индустриалната революция. Изследването осведомява за творчеството на най-изявените представители, а именно - архитекти, дизайнери и проектанти, допринесли за развитието и работили върху проблематиката на стъклото в архитектурата и интериорния дизайн. Описани са най-забележителните примери на употребата на стъклото в архитектурата и интериорния дизайн, като са изведени техните специфики и са съотнесени към конкретната времева рамка. Предметът на настоящия дисертационен труд е да бъдат проследени, описани и сегментирани най-

емблематичните примери на дизайна и архитектурата от стъкло в световен мащаб през последното столетие, като бъдат изведени преимуществата и бъдат упоменати тенденциите в употребата на прозрачния материал.

5. Методика на изследването

Вниманието се насочва към стъклото в архитектурата през последния век, където се използва по-интензивно благодарение на технологичния напредък в производството му. Според Гекова уникалното свойство на стъклото, неговата прозрачност, да пропуска светлината го прави така незаменим и ценен и предизвикателството за всеки архитект е да използва това свойство на стъклото без да допуска появата на „парников ефект“ във вътрешността на сградата. Прозрачният материал е използван като основен в архитектурните структури на съвременното. Стъклените конструкции са ефективни, когато пропускат максимално количество естествена светлина и благодарение на фасадните отстояния, които служат за студени мостове между фасадното стъкло и интериора, се постига ефективен контрол на температурната среда. Съвременните технологии за армиране, закаляване и ламиниране на флоат стъклата осигуряват нужните характеристики на прозрачния материал за целите на архитектурата. Стъклото като фасаден материал или структурен елемент ще бъде предпочитан материал в архитектурата на бъдещето. Това вече е факт, поради иновативните стъклени продукти с интегрирани технически системи като отопляеми стъклени панели или стъкло със слънчеви колектори. В бъдеще стъклените повърхности на всяка сграда биха могли да произвеждат слънчева енергия. Ползите за околната среда, обществото и човека от употребата на стъкло в архитектурата, изведени в настоящия дисертационен труд могат да бъдат изведени в пет категории:

- Екология:
- Физиология:
- Икономия:
- Хигиена:
- Общество:

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд:

□ Аналитичен преглед на съдържанието

Методология и работна рамка на изследването Настоящия дисертационен труд проследява периода от началото XX век до сега. Тази обширна времева рамка може да бъде обоснована с липсата на изчерпателни източници по темата и необходимостта от изследване и анализ на историческите процеси, стилове, представители, примери от архитектурата и развитие на технологията за производство на стъкло, които имат пряко отношение към темата. Логическата структура на текста следва проследяването на конкретни емблематични примери и представители от артистичните движения във времевата рамка, зададена от докторанта, както конкретното значение на тези примери към проблематиката на изследването. Основните методи използвани в дисертацията са: историографски метод, индуктивен метод, сравнителен анализ. Терминологичен апарат Употребата на специфични терминологични определения в дисертационния труд налага нуждата от тяхното пояснение. В текста се упоменава терминът „стъклена завеса“, който има пряка връзка с темата за употребата на стъклото в архитектурата и е изведен от Льо Корбюзие за първи път при конструирането на училището Баухаус с Десау. Терминът „тренкадис“ е използван в настоящото изследване, за да конкретизира специфична технология за употреба на стъклени парченца в архитектурата на Гауди в Барселона. Употребата на специфична терминология в описанието на технологичните процеси, през които преминава стъклото е належаща за целите на дисертационния труд.

Използваните термини „фюзинг“ и „слъмпинг“ определят технологични процеси, при които флоат стъклото се нагрява на определена температура в специална стъklarска пещ и бива затопено (фюзинг) или се наблюдава контролирано изтичане (слъмпинг)

□ **Естество и оценка на достоверността на материала, върху който се гредят приносите на дисертационния труд.**

Достоверността на материала се основава на непосредственото проучване на настоящият труд, че стъклото е незаменим материал в архитектурата и интериорния дизайн и най-вече да информира за неговата широкоспектърна употреба и ползи за целите на бъдещите архитекти и дизайнери. Той може да въздейства на физиологично, психологическо, емоционално и духовно ниво и е важен компонент в живота на човека. Също така е интересен като предмет на научно и творческо изследване.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

□ **Научните и научноприложни приноси на дисертационния труд се състоят в следното:**

Направен е задълбочен анализ и изяснени причините, поради които стъклото е незаменим материал в архитектурата и интериорния дизайн. Изследването в този дисертационен труд представлява интерес за специалистите в областта на дизайна и архитектурата – преподаватели, инженери, архитекти, студенти, както и всички творци, които се занимават с проблемите на пространствения дизайн – един съществен елемент от средата, в която живеем. Ето как са формулирани изследванията:

- Анализ на емблематични примери за употребата на стъклото в архитектурата и дизайна в световен мащаб в различни артистични направления през последното столетие

- аАнализ на взаимоотношенията и взаимовръзките между специфичните проекти от стъкло в архитектурата и дизайна

- Изследване и анализ на обществените, икономически, политически и културни фактори, които имат пряко отношение към възникването, обособяването и развитието на употребата на стъклото в архитектурата

- Систематизиране на материали, свързани с употребата на стъклото в дизайна и архитектурата през последното столетие

- Конструирание на фундаментални положения, които представляват комплекс от принципи, на базата на развитието на технологиите за производство и употреба на стъклото в дизайна и архитектурата

- Промени в структурата на дизайн-анализа, чрез осъвременяване на критерийния апарат, свързан с концептуалния дизайн

- Извеждане на методологията, технологията и спецификата на материала стъкло за архитектурни цели

- Обосновано извеждане на нови тенденции за употреба на стъклото в дизайна и архитектурата

□ **Значимост на приносите за науката и практиката**

От направените проучвания, може да кажем, че проведеното изследване е поставило за цел да подчертае развитието в технологията за производство и ефективността от използване, приложението на стъклото в архитектурата през последния век. Да изтъкне изключителните качества и полезните свойства на прозрачния материал за целите на бъдещите архитекти и дизайнери. Веселина Гекова доказва, че стъклото е припознато като ключов материал в развитието не само на архитектурните стилове, но и на мисленето и поведението на обществото, защото именно архитектурата е това изкуство, което моделира хората и определя качеството на техния живот.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

1. Гекова, В. (2019) Дигитална хуманитаристика върху стъклена медия. Пренасяне на изображение върху стъкло в архитектурата и дизайна. Списание „Литература“, София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, ISSN 1313-1451

2. Гекова, В. (2018) Райската градина „Еден“ и основоположниците на човешкия род. Светлинна инсталация от издухани стъклени форми. Списание „Литература“, София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, ISSN 1313-1451

9. Лично участие на докторанта

Проведеното изследване в дисертацията е направено достатъчно лично за такъв вид работа при проучване на достатъчно близки тематични разработки от различни автори. В значителна степен формулираните приноси и достигнати изводи и заключения са лична заслуга на докторанта, поради общо взето немногобройните източници за проучване.

10. Автореферат

Авторефератът отразява вярно структурата на дисертацията, съдържанието му е подходящо подбрано, със съответна добра редакция и на текста, поради което представя основните резултати на дисертацията по един ясен и убедителен начин. Направен е съобразно установените изисквания и получава моята положителна оценка.

11. Критични забележки и препоръки

Препоръчвам авторът да продължи да изследва проблемната област на дисертационния труд с цел непрекъснато усъвършенстване на придобитите знания и умения и разширяване на обекта към повече общения на личности и исторически периоди.

12. Лични впечатления

Нямам лични впечатления от докторанта, но от показаното е активно мислещ творец, експериментиращ и продуктивен.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Нямам специални препоръки в посочения смисъл. Разработката цели придобиване на специфични нови знания и умения, което без никакво съмнение е постигнато и достатъчно за този труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Наредба за развитие на академичния състав на НБУ.

Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания. Дисертационният труд показва, че докторантът Веселина Найденова Гекова *е придобила и притежава задълбочени теоретични знания и професионални способности по научна специалност Изкуствознание и изобразителни изкуства* като *демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.*

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване и *предлагам на Научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на Веселина Гекова в професионално направление: **8.2**

Изобразителни изкуства, научна специалност Изкуствознание и изобразителни изкуства.

05.07.2021 г.

Становище:

доц. Цветослав Христов